

KURJER LITEWSKI

w WILNIE dnia 9. Stycznia V. S. ROKU 1809.

S. PETERSBURG V. S. D. 29 Grudnia. Podpółkownicy korpusu Inżynierów Kulman, Gorgoli 2, Andriejew, Lewicki, Wippen, Kr. Wabanin, Banow, Gelmersen, Rakusa, i Kiryłow zostali Półkownikami. Minister wojenny Szlachciance Pannie Chrystowskiej odpowiada, że prośba iey o postępek Muromskiego muszkietyerskiego półku Porucznika Surochnowa oddana na rozpatrzenie kommanderującemu 3 dywizyą GA. X. Dołhorukow 5mu. Minister sprawiedliwości X. Łopuchin byłym Członkom Ratusza Dokszyckiego Janczewskiemu Dawidowiczowi i ich kollegom skarżącym się iako na nieprawne usunięcie ich przez iszy Departament Miński od powinności, na zasądzenie na nich sztrafu, i osądzenie za niemogących pełnić obowiązków napotem, donosi że; dzieło ich jest przeniesione do Rządzącego Senatu na rozpatrzenie, azatem mają tam oczekiwać decyzji. Dnia 23 zimno było najwyższe tej zimy bo, 24 stopnie, dnia 24 stopni 15, d. 25 St 11, d. 26 st 12, d. 27 st 13. Barometr iednostaynie pokazywał 28.

MADRYT d. 10 grudnia. Ogłoszono u nas urzędowie dalsze działania w oblężeniu twierdzy Roses wojsk naszych. Saperowie z żołnierzami z rękami 30 poronili ławy na lewey stronie w przekopach przed baterią moździerzw we 24 godzinach. Dwie bomby wychodząc zmoździerzw rozstrzaskały się i dwóch ludzi raniły. Nieprzyjaciel rzucił z okrętów bomby, które padały blisko przekopów, niektóre nawet do środka wleciały, iednak ieden tylko był zabity a 3 ranionych. Dnia 23 w nocy 200 robotników na 80 sążni przykopano się bliżej miasta. Bił nieprzyjaciel z dział bez przerwy. Na końcu lewym równoległym w miejscu skalistym zrobiono przekop w minach domu starego. W tem zbliżeniu rozpoczął się ogień z ręczney broni, który trwał noc całą i dzień następny; ieden żołnierz był raniony. Dnia 24 o trzeciej z rana weszły woyska liniowe do wsi Roses, gdzie żadnego mieszkańca nieznalazły. Cały dzień 25 zbliżaliśmy się przekopami do miasta; rzucił nieprzyjaciel bomby, kule i kamienie, wystrzelił ogułem 410 razy. Jeden saper ugodzony został rozstrzaskanym kamieniem, drugi kulą. Dni dwa bombardowanie trwało. Dnia 28 wezwaliśmy twierdzę do poddania się, lecz oblężeni nie odpowiedzieli. Donieśli zbiegowie że mieszkańcy chcieli dawno kapitulować, lecz że Anglicy zmuszają do odporu, chcąc zyskać czas do przeniesienia się na okręty. Tem czasem zapaliła bomba prochownię, wyleciał na powietrze cały magazyn; opanowawszy zatem miasto usypaliśmy tu baterią, drugą nad portem przeciw bramie wystawiliśmy; ogień zatem przecinać będzie komuni-

kacją twierdzy z morzem, zatrzyma załogę w twierdzy, a nawet okręty szczęśliwe będą, e eli przy sprzyjającym wietrze na głębiny wypłynąć potrafią. Na tem się kończy wiadomość urzędowa, która potwierdziła doniesienie o wzięciu miasta Roses, pewno jest że i twierdza poddała się, chociaż jeszcze ogłoszenia [w tem niema.

W czasie oblężenia twierdzy Roses wzięto w niewolę wielu Hannoveranów. Twierdza Roses, miasto, i zamek S. Trócy, leżą w pół cyrkułu o 6 mil od Figueres koło odnogi Roses na iedney gury Pirynejskich galezi. Miasto ma rzadkie i rozrzucone domy, lecz pieknemi ogrodami otoczone. Twierdza i zamek dobrze są zabudowane, siedmiopiętrowemi bateriami na pochyłości gury obwarowane, tym mocniejsze, im barziej ziemia jest skalista i z morza pewne wsparcie dostać mogą. Na szczycie S. Trócy Latarnia oświeca a baterie gotowe rzucać pioruny na zbliżone okręty. W 1794 Francuzi oblegali długo tę twierdzę, wyłamali mury i gotowali się do szturm. Załoga niewidząc sposobu obrony siadła na statki Hiszpańskie nieprzyjmując kapitulacyi. Okolice są rozkoszne; widok galezi Pirenejskich w morzu kąpiący, i wiatr południowy panuje, niewygodny.

Siedemnasty dziennik woyska Francuzkiego w Hiszpanii d. 10 grudnia w główney kwaterze Madrycie. Wczora Imperator odprawił w Pardo popis korpusu Mar: Lefebvre X. Gdańskiego, który pozawczora do tej stolicy nadciągnął, oświadczył Napoleon ukontentowanie tym rycerzom. Dziś odbył popis wojsk konfederacyi Reńskiej dywizyi G. Leval. Regimenta Nassau i Baden dobrze się sprawiły: Darmstadzki nie utrzymał opinii w przeszłej kampanii na północy nalytey; Półkownik i Maior mierni, są ludzie. Mar: Bessieres X. Jstryi opuścił d. 6 Guadalaxara, oczyścił drogę od Sarragossy i Walencyi, zabrał 500 ieńców i wiele bagażów, w Bastan iazda wycięła batalion od 500 ludzi. Woyska nieprzyjacielskie pobite pod Tudela, porażone pod Catalayud, opuszczone przez Generałów, rzucone przez Officerów, rozproszyło się i niewynosi nad 6000. Dnia 8 o północy G. Monbrun za rozkazem Mar: Bessieres X. Jstryi uderzył w Santa Cruz na korpus nieprzyjacielski zasłaniający ucieczkę woyska głównego, długo parł orężem, 1000 zabrał ieńców, zaskoczył w Madridego kędy chcieli uciec do Andaluzyi i naresztę rozproszył w gurach Cuenca.

Kładniemy treść listów Hiszpańskich przez Francuzów przejętych: Dnia 4 woysko 60 tysiączne G. Castanos w najwyższym nieporządku żyjąc łupiestwem i kradzieżą tędy przechodziło; sam wodz został aresztowany, ma być prowadzony do

naywyższej Junty; nie zostały woyska rozpierzchnię-
nego nad 10 t. Wszyscy Officyerowie stracili ba-
gaze, piechota idą: oni wielkiego niedostatku, a my
naywiększych nieszczęść doznaiemy. G. Castan-
nos zdradził oyczyznę, która w nim swoją ufność
złożyła. w Calahorra Tudela, Cascante było wóy-
sko nasze przez Francuzow napadnione; dziewięć
godzin walczyło, lecz straciwszy 4000 zabitych, 8
t. ieńców; straciwszy G. Pedro, widząc się odcie-
tem z lewego skrzydła pierzchać musiało. Cała pie-
chota została rozproszona. Półkownik Afrykanów
cofnął 6 grenadyerami. Bagaze, wozy i wszy-
stkie sprzęty w moc poszły nieprzyjaciół. W Ala-
ma trzy korpusy Venegas, Campo Maior i Bur-
gos rozproszone zostały; było głów 7 t. dziś le-
dwo zebrało się 300 ludzi. Więcej 800 umarło
z głodu. Wszyscy żołnierze i Officyerowie oskar-
żają o zdradę G. Castannos, który przez dwa
miesiące wbrew przeciwko terażniejszemu wypa-
dkom gadał. Roztrząsają teraz postępowanie te-
go wodza. Ucieczka powszechna nieładem swoim
stokrotne klęski obywatelom zadaie. Wszyscy cho-
rzy i ranieni niemają żadnego opatrzenia, bez obu-
wia, ubioru z głodu po drogach umierają. Nie-
szczęśliwy obywatel wszystkie klęski znosi, zdro-
wy żołnierz ostatek wydziera. Nierozsądnie po-
stępował i mówił G. Castannos, gorzej jeszcze
wszystkich zgubił. Niema już żadnego lekarstwa.
Wszystko stracone. Tak sami piszą Hiszpani!

Francuzi bez odporu wkroczyli do miasta To-
ledo, dawniej równego Madrytowi, dziś ubogiego
i ledwo dziesiątą część mającego ludności bo dusz
25 t. Arcy Biskup wszakże Toledo ma przeszło
2 miliony frankow dochodu. W prowincjach o-
rężem Francuzkim zajętych kwitnie spokojność,
gościńce są bezpieczne. Mieszkańce powracają do
swoich domow. W każdej wsi przedają wieśniacy
dobry chleb, i przednie jabłka, wino, mięso, sło-
ninę, słowem niebraknie na koniecznych potrze-
bach. Miasto Burgos uszkodzone więcej nad in-
ne w swoim odporze podnosić się zaczyna. Mie-
szkańce powracają do domow i grzecznie Fran-
cuzow przyjmują. G. Armagnac Gubernator mia-
sta i prowincyi zachowuje karność przykłądną.
G. Dumas szczegulniejsze rozkazy Imperatora peł-
ni w tem mieście. Mar: Lannes X. Montebello i
G. Mouton tu przybyli d. 7 z okolic Sarragossy.
Czekają tu wielu ieńców z bitwy pod Samosierra.
Wieśniacy dostarczają obficie żywności. Mar: Mon-
cey X. Conegliano stoi przed Sarragossą czeka-
jąc rozkazow Imperatora do szturm. Pogoda płe-
kna; tak gwiazda Napoleonowa sprawia, iż kiedy
bić się trzeba, prawdziwa służy wiosna. Armia
ciągnie do Portugallii, gdzie letkie półki już od-
dawna wbiegły. Nieprzestają przychodzić tem cza-
sem nowe woyska; Mar: Kellerman X. Valmy,
GG. Boudet i Molitor ze swoimi nadciągają.

W stolicy w pałacu X. Infandado znalezio-
no dwie szkatuły z papierami Xżney Asturyi. Wszy-
stkie dowodzą że Królowa Sycylijska oddana jest
Anglikom i że oddawna knowany był spisek na
zerwanie związkow łączących Hiszpanią z Fran-
cyą. Kładniemy wypis z listow pisanych 1806 sty-
cznia 15 i 30 inkaustem niewidomym przez Kró-

lowę Neapolitańską Karolinę do Xżney Asturyi.
Córko kochano! Nie lękay się o nas, miew stara-
nie o twoim zdrowiu. Jeżeli będziemy musieli
uciekać z Neapolu do Sycylii, wyprawię statek pod
pozorem pocieszenia Królowey, z uwiadomieniem o
naszym losie. Nic niemam do wyrzucenia sobie.
Józef Bounoparte jest podobno przeznaczony na
tron Neapolitański; śmiesznie to; lecz Bóg tego
dopuszcza, trzeba więc ustąpić. Franciszek przy-
kładnie postępuje. Jzabella jego żona jest w
osmym miesiącu ciąży, nieczułość, głupstwo iey
zdrowie zachowuje. Twoie siostry i ja niemamy
podobnego szczęścia; wyrazić nie potrafię moiej
męczarni; lecz Bóg nas wspomóże, myśl o sobie.
Niech prawią, ganią, chwala, niepokazuy gniewu
Bądź przywiązana do męża dobrego, rozstropną i
ostróżną: polegam na tobie. Piszę do Królowey
o iey córce, a do twego męża przypominając ie-
go powinność do mnie pisywać i to wszystkim
okazywać.

I Kochano córko! Nieskończenie troszczę się
o twoie zdrowie; twój stan, i rosnące troski w
miarę dochodzących wiadomości o smutnym na-
szym położeniu. Ufay mnie, niewierz żadnym po-
strachom, bądź rozstropną. Szczerze wszystko
opiszę, nie nieutaię, niewierz nikomu, mnie iedney
tylko, bo miłość matczyna nieoszuka nigdy ko-
chaney córki. Zdrowi iesteśmy, lecz niespokoy-
ni; Massena z 50 t. stoi na granicach naszych.
Podli i przewrótni Anglicy wysiedli aby nas oszu-
kali, na niebezpieczeństwo narazili, i nieszczę-
ściu oddali. Oni nas zgubili; Bounaparte już
nie niepisze ani mówi. Mamy tylko 8 t. zbroy-
nych; przez pół trzecia roku niepozwolili nam
Francuzi rekrutować woyska, co dziś poczajemy
przeciwko sile 50 t, a jeżeli oni zechcą przeciw-
ko 100 t? Zniszczona Austria na lat 50 niepo-
wstanie. Religia iedyna pociecha we wszystkich
nieszczęściach może osłodzić te klęski. Twój dro-
gi oyciec i cała familia są stroskani. Pakujemy
wszystko; od granicy do Neapolu 6 albo 7 dni dro-
gi; nie chcemy iść w niewolę, gotujemy się więc
do wieczney ucieczki. Serce moje kraie się z bo-
lesci. Król wysłał Kardynała Generała Ruffo do
Rzymu i do Paryża wyprawił. Massena, Alquier,
Eugeniusz Beauharnais oświadczyli, że wstrzymać
marszu woysk niemogą.

S Theodore wysłany do Gallo, został w Rzymie.
Kardynał szukać będzie Bonaparte w Munich w
Paryżu lub gdzie się będzie znaydywać, aby nas
ratował. Dobry twój oyciec gotow podług po-
wszechnego żądania dla uciszenia burzy oddać ko-
ronę synowi Franciszkowi przestając na dobrej
pensyi, którą mieć może z sum wyłożonych na
dzwignienie dochodow. Ja rozpaczam i ro-
zumiem że Królestwa Neapolitańskiego nieodsta-
pią. Za zbliżeniem się niebezpieczeństwa schro-
niemy się do Messiny i tam bronie Sycylii będzie-
my. Nieszczęśliwi Leopold, twoie dwie siostry,
synowa wciąż, kto wie gdzie będzie rozwiązana;
wszyscy płaczemy. Dwa tylko mamy okręta; wszy-
scy przestraszeni uciekają; Kalabrii synowie bronie
będą. Bądź dobrej myśli nigdy się niewyday;
ostróżność i rozstropność konieczna. Bóg nas w

drugim życiu pocieszy potomność osądzi.

Stolica Asturyi Owiedo zkaż Biskup posłał Xiążki nabożne Królowi Angielskiemu poddała się; pójdzie za tym przykładem cała prowincya. Leon w całej rozciągłości w ręku jest Francuzów O Anglikach nieślychać, pierwey podobno odpłyną na morze, nizeli do brzegow zbliżą się woyska. Weinę z Burgos przewożą do Bayonne, dokąd już 300 pakow sprowadzono. Dywizye różne w różne ciągną strony, iedne poszły przez Avila do Portugalii, drugie do Extremadury na Badaioz; Jeńcom Hiszpańskim w Bayonne będącym rozkazano stawać w Policyi i przysięgę wierności Królowi Józefowi Napoleonowi wykonywać.

Niezmordowany w pracy Imperator pokonawszy mocą oręża Hiszpanią, chciał ją podbić mądrością; wydał dnia 2, 4, 7 osm wyrokow i dziewiątą ogłosił odezwę. Kładniemy porządkiem wszystkie Napoleona pisma. Zważywszy że zbrodnie popełnione przeciwko nam, narodowi naszemu i Królowi Bratu, były skutkiem spisku przez kilka osob skleionego, i obłąkania oraz oszukania drugich, postanawiamy ukarać pierwszych a przebaczyć ostatnim. Chcemy wykazać tych, którzy zaprzysięższy Królowi, przysięgę złamali; którzy przyiowski urzędy, użyli władzy przeciw Królowi, którzy zamiast oświecenia, lud obłąkali. Chcemy wystawić ukaranie winnych za przykład wszystkim tym, którzy postawieni od opatrności na czele narodow, zamiast kierowania ludem mądrze i roztropnie, wciągaia go do rozruchow i o nieszczęścia przyprawia. Azatem stanowimy. 1 Xiążęta Infantado de Hoiar, Medina Celi, de Osunna; Margrabia de Santa Cruz; Hrabiowie Fernac Nunez i Alcantara; XX. Castelfranco, S. Pierre Cevallos ex-Minister, i Biskup S. Ander, ogłaszaią się za nieprzyjaciół Francyi, Hiszpanii i za zdraycow obu koron. Będą chwytni, pod sąd woyskowy oddani i rozstrzelani. Dobra ich wszelkie w Hiszpanii, Francyi, Włoszech, Neapolu, Państwie Papiezkim, Holandyi i we wszystkich krajach orężem Francuzkim zajętych tak ruchome iako nieruchome będą skonfiskowane na potrzeby woyskowe. 2 Od dnia dzisiejszego wszelkie ich tranzakta, przedaże, testamenta i inne rozrządzenia przez nich lub ich pełnomocnikow poczynione, będą nieważne i żadne. 3 Ogłaszamy imieniem naszym i brata naszego powszechne przebaczenie wszystkim Hiszpanom, którzy w przeciągu miesiąca po naszym wiechaniu do Madrytu odstapia, wszelkich z Anglią związkow a staną przy Tronie i konstytucyi oraz powrócą do porządku, na którym leży spokojność familii lądowej. 4 Niewymuią się od tey Amnestyi Członki iunt srodkowych, Generełowie i Officyerowie, byleby wszyscy stosowali się do przepisow powyższego artykułu. 5 Wyrok ten będzie ogłoszony i wpisany do ksiąg wszystkich Rad, Sądow i Trybunałow, oraz będzie wykonany iako prawo stanu.

Kiedy Rada Kastylijska pokazała słabość fałsz i zdradę, kiedy podpisawszy zrzeczenie się tronu Hiszpańskiego przez Karola 4 Xiążąt Don Fernando, D. Carlos, i D. Antonio uczynione, podle oświadczyła, iakoby podpisywała te akta wewnętrzna

restrykcyą, kiedy po uznaniu praw naszych i ich ogłoszeniu, ich się wyparła i przeciwko nim poszła; stanowimy zatem 1 Członki tey rady podle i niegodne szlachetnym rządzić narodem zrzuciają się z urzędu. 2 Prezydenci i Prokuratorowie tey rady będą poymani i trzymani iako zakładnicy, członki zas będą siedzieć spokojnie w Madrycie w swoich domach pod obawą kary na zdraycow. Wymuią się od tey srogości te członki, które nie podpisały hańbiacey godności i podłacey charakter człowieka uchwały d. 11 sierpnia 1808.

Zważywszy że mierna liczba Zakonnikow może być pożyteczną przez pomoc Plebanom, a wielka liczba Mnichow szkodzi pomyślności kraiowej, gdy za nadto ich jest w Hiszpanii, przeto stanowimy: 1 Liczba klasztorow w Hiszpanii będzie zmniejszona do trzeciej części; a więc zakonnicy iednegoż rodzaju z dwóch części klasztorow ustapia do trzeciej. Wszyscy nowicyuszowie wyidą w 15 dniach z klasztorow. 2 Od dnia dzisiejszego niewolno przyjmować do nowicyatu, przypuszczać do szlubow, aż póki liczba Mnichow i Mniszek niezmniejszy się do trzeciej części. 3 Zakonnicy zrzekaiący się zgromadzenia, a chcący żyć iako świeccy Xięża, mogą wynieść z klasztorow; brać będą pensyą niemniejszą iak 3 t. niewiekszą iak 4 t. realow. 4 Dochody zniesionych klasztorow użyte będą na polepszenie losu Plebanow, na uposażenie plebanii najmniey do 2400 realow rocznego dochodu; dobra zaś klasztorow będą przyłączone do dóbr narodowych; w połowie ręczyć będą bezpieczeństwo papierow skarbowych, Vales i innych długow publicznych, w połowie drugiej nadgrodzą prowincjom i miastom za żywienie woysk Francuzkich i rokosznow, oraz tym miastom i wsiom, którym woyna uszkodziła.

Sąd kassacyjny artykułem 101 rozdziału z konstytucyi Hiszpańskiej ustanowiony będzie natychmiast urządzony

Trybunał Inkwizycyi uwłaczaiący iednowładztwu znosi się na zawsze. Dobra Inkwizycyi wzięte będą w sekwestr i do dóbr narodowych przyłączone na za bezpieczeństwo papierow skarbowych, Vales, i innych publicznych długow.

Jedna osoba iedną tylko posiadać może komanderyą. Od 1 stycznia 1809 posiadaiący ich kilka ma oświadczyć przy, którey chce zostać, inne pójdą pod rozrządzenie Króla.

Od dnia ogłoszenia tego wyroku znoszą się prawa feudalne, czynsz osobisty, wyłączne prawo połowu i sieci przy brzegach, rzekach, prawa obowiązujące do pieczenia w tych a nie innych piecach, do mlenia w tych a nie innych młynach. Każdy mocen jest przemysłu swego używać do praw ogulnych stosując się.

Od dnia 1 stycznia znoszą się komory celne będące dotąd między prowincjami, iako przeciwnie pomosłości Hiszpanii; pozostaną na samych tylko granicach; Kładniemy teraz odezwę Imperatora.

Hiszpani! Zdraycy was obłąkali; oni kazali wam wziąć się do broni, i wciągneli was w bezrozumną walkę. Wazący wypadki przekona się, że bylistcie igrzyskiem nieprzyjaciół wiecznych lądu, którzy ra-

dowali się widząc lejącą się krew Hiszpańską i Francuską. Jakież byłby skutek szczęśliwych nawet kampanii? Woyna lądowa bez końca, niepełność waszych własności i bytu waszego. W kilku miesiącach doświadczycie od fakeyow gminnych wszelkiego rodzaju udręczenia. Kilka marszów pobiło wojska wasze. Wszedłem do Madrytu. Prawa wojny upoważniała mnie do okazania wielkiego przykładu, do obmycia we krwi obelg mnie i narodowi wyrządzonych, lecz głosu tylko łaskawości słucham. Sprawcy nieszczęścia karę odniosą. Niedługo wypędzę z półwyspu to wojsko Angielskie, które zesłano do Hiszpanii nie dla posilowania was w potrzebie, lecz dla wzbudzenia fałszywej ufności i obłąkania umysłów waszych. Powiedziałem wam w odezwie mojej z czerwca, iż ja was odrodzę. Chcieliście abym do praw ustąpionych mnie przez Xiążęta ostatniej dynasty przyłączył jeszcze prawo podbicia. To nieodmieni bynajmniej moich urzędów, pochwałę nawet to, co było szlachetnego w waszym wstręśnieniu. Utaiono przed wami rzetelne interesa i prawdziwy stan rzeczy. Hiszpani! Los wasz jest w ręku waszym. Odrzucicie truciznę, którą Anglii między wami rozleli. Oddajcie, zaufajcie i przywiążcie się do Króla; potężniejszymi i szczęśliwsiemi, iak nigdy niebyliście, staniecie się. Wszystkie przechody do szczęśliwości i wielkości waszej zniszczyłem.

Pęta lud krępujące stargałem. Dobroczytna konstytucya nadała wam, zamiast iednowładney, umiarkowaną Monarchią. Od was jeszcze zależy aby ta konstytucya była waszym prawem. Lecz jeżeli wszystkie moje usiłowania będą daramne, jeżeli nie odpowiecie zaufaniu mojemu, będę musiał postąpić z wami iako z podbitemi. Brata moiego na innym tronie posadzę. Koronę Hiszpańską na moją włożę głowę. Potrafię że zli ludzie będą ją szanować, bo dał mnie Bóg potrzebną moc i wolę do przełamania wszystkich przeszkod.

Jak wielkie są bogactwa w klasztorach i kościołach Hiszpańskich, pokazują skarby kościoła P. Maryi w Madrycie, które przywyższają bogactwa wszystkich Monarchow Europy. Między kosztownymi osobliwościami znajdują się 4 Aniołów lanych ze srebra ze złotymi skrzydłami szafirami wysadzonych. Złota korona Matki Boskiej, naszyyniki, naramienniki z najdroższych kamieni szacowane są 12 mill: piastrow. Kosztowniejsza nad wszystko jest Monstrancya, która na Boże ciało tylko wystawiana bywa. Okrag z promieniami z samego złota szmaragami wysadzonych wielki iak koło wozowe waży 500 funtow, stoi na pozłacanym postumencie.

PARYŻ d. 24 grudnia. Jutro o pierwszej z południa w kościele Metropolitalnym będzie spiewane Te Deum za odniesione zwycięstwa pod Espinosa, Burgos Tudela Somo-sierra i wejscie do Madrytu. Tegoż dnia w dwóch kościołach Kalwinskiach złożone będą dzięki Panu Zastępów. Podobnie Jzraelici spiewać będą wielki Hallel; wielki Rabin Sauveur Segre mieć będzie mowę do okoliczności stosowną. Imperator na początku stycznia z Madrytu spodziewany. Różnemi wyrokami

w Wilnie w Drukarni XX. Piłarów.

mianował 200 Baronow, między któremi jest 14 Generałow dywizyi, 77 Generałow brygady, 106 Półkownikow.

Listy z Auszpurga doniosły za rzecz pewną, że Król Joachim Napoleon na czele 30 t. Francuzów Neapolitańczykow i Włochow wylądował w Sycylii: że Królowa mianowana Regentką Królestwa Neapolitańskiego, póki Król niepowróci. Zyczymy aby ta potwierdziła się wiadomość. Do Portu Passage zawinęły z Gwadalupy i Martyniki 3 okręty: doniosły one, że w Ameryce rozgłoszono o weyściu Hiszpanów do Francyi i o opanowaniu departamentów aż do Bordeaux. Mar: Kelerman X. Valmy pojechał do Hiszpanii. Nad wojskiem pod Boulogne i Nadreńską armią ma dowództwo G. Vandamme. Do koronacyi Józefa w Madrycie robią tu powozy paradne.

WIEDEN d. 18 grudnia. Onegdaj odbyła się wielka rada stanu na której prezydował Cesarz Franciszek. Hrabia Metternich przybył dla własnych interessow powróci nazad do Paryża sprawować urząd Poselski przy Imperatorze, który wraz po koronacyi brata swojego w Madrycie powróci do Paryża. Koronacya Cesarzowej na Królowę Czeską ma być przeznaczona na dzień 16 Maia. Szańce w całej Monarchii Austriackiej mają być naprawione. Regimenta w Gallicyi miały odebrać rozkaz do ruszenia do Czech i Morawii; drugie wojsko ma się zebrać w Styryi i Saltzburgu. Arcy Xiążę Jan ma wyjechać do Karyntyi Karnioli i dalszych pogranicznych prowincyi dla obejrzenia milicyi i szanow. La Quadra sprawujący u nas interesa Hiszpańskie wyjechał do Tryestu mając morzem do oyczyzny powracać. Miał wszakże Austriacy nadzieję, iż nie będą tak rychło zagnani do prowadzenia wojny: lecz że to są środki ostrożności dla iey uniknienia.

Do Berlina przybył d. 24 z Paryża w tytule pełnomocnika konsyliarz Hrabia Marsan. Królowie za sześć tygodni na powrót spodziewani. Kontrybucye zaległe wypłacamy; już wiele millionów powieziono do Francyi.

Prusacy obiełi miasto Wrocław, przyjęci ze wszelkimi honorami. Mar: Dovoust X. Averstadt kazał zdiąć embargo z okrętow w Rostock stojących. Na zieżdzie w Erfurt postrzegłszy Napoleon, że ieden z Xiążąt prawie nic niejadł u stołu zapytał się czy niepowietrzem żyje? Odpowiedział Xiążę iż promieniami słońca. W Luneburg uroczyscie rozdawano Officerom przysłane znaki legii honorowej; na wielkim balu iasniały cztery wiersze francuzkie wyrażające „Alexander podbił świat cały pod swoje prawa, Cezar był oycem Rzymu przez swoje cnoty, Karol wielki był mianym za największego z Królów, Napoleon zdaie się, iż wszystkich zaćmił.

W Xięstwie Warszawskim Król Fryderyk August Mianował powiatowych Marszałkow na Seymiki do wybrania deputowanych na Seym walny. Przytem mianował Prezydentow gminnych zgromadzeń. Wojsko Francuzkie w Gdańsku odebrawszy wiadomość o odniesionych korzyściach w Hiszpanii licznym zdziałaniem ogłosiło zwycięstwa miastu. Nieprędko Król powróci do Drezna.

DODATEK

Za Dekretem Ziemskim Powiatu Upitskiego Exdywizya Funduszu W. Adama Gayla Prezydenta Konsystor Wileń: uznajęcym Sąd Taksatorsko: Exdywizorski, do Miasta Brz w Powiecie Upitskim położonego zebrany po Uskutecznienu wyrokow, w porządku zalec. W. JPanu Krzysztofowi de Drachenfeltzowi Kapitanowi Woysk Pruskich. Administratorowi. żeby potem nikt z Kredytorow W. Gayla niemógł się składać niewiadomością, podć publiczne zawiadomienie przez Gazetę, tak wtym: gdyby wszyscy Kredytorowie do tego Sądu Stawali, iakoteż czynnie znyduie się gdzie iaki kolwiek, czy leżący, czy też inny ruchomy W. Adama Gayla Prezyd. Konsystor Ewang: Wileń: majątek? Bo przez wyrok ostateczny tego Sądu, że się to zastrzeże: iż ieżeli kto, kolwiek, mający czy dług, czy iaką inną pretensyą do W. Adama Gayla Prezy: Konsystor nie będzie do tego Sądu przychodził i łaczył się; tego dług i pretensya na zawsze upadnie, Sąd Taksatorsko: Exdywizorski deklaruie, którego to Sądu Exdywizorskiego ostateczna zebranie się na Dzień 15. Februaryi, następnego 1809. Roku jest zadeterminowane Datt Tysiąc osmset osmego Roku miesiąca Nowembra Sz: nastęgo Dnia, w Birzach.

Znayduią się w Wilnie dwie pary Koni do sprzedania; pierwsza Para koni rośliwych zdalnych do Karet, paradych iednemu lat pięć drugiemu lat sześć, cena tych koni Czerwonych złotych 130. druga para koni także siwych, sprzęgłych paradych mierzynow zdalnych do kocz, karyolki lub też drożkow, iednemu lat 6, drugiemu lat 8, z chomantami dobremi mosiądzem obłożonemi: cena tych Koni z chomantami czerwonych złotych 70. Kto życzyłby sobie, widzieć, i spróbować w zaprzęży te obie pary Koni, niechay się uda do Kamienicy na Ulicy zwanej Skopówka należącej do Aktorstwa JPanu Bartoszewicza Obywatela Wilna, a od niego o tych Koniach zupełną powezmie wiadomość.

Na Ulicy Niemieckiej w Domie JP. Doktora Liboszczycza na drugim piętrze toż na ulicy Wileńskiej w Domie tegoż JP. Doktora zayduie się mieszkania do naiecia, oraz wniey wygodna wozownia i stajnie. Takoz Pokoy ieden z kuchnią do naiecia na Niemieckiej Ulicy pod Nrem 81, 8.

Podaje się do wiadomości amatorom obrazow, iż przywieżiona tu teraz piękna Kolekcya Obrazow olejno-malowanych, przez Artystów Włoskich, Francuzkich, Flmandzkich i Niemieckich, dla sprzedania ich oddzielnie. Ten zbiór Obrazow widzieć można codziennie od godziny 10 z rana, do 4 po południu, na Niemieckiej Ulicy, w Domie JPP. Lisaniwiczow pod Nrem 574 na dziedzincu na pierwszym piętrze.

Rząd Litt: Wiln: Gubern: wzywa Sukcessorow zmarłego Woznego Szlachcica Mikołaja Zaglińskiego do iawienia się osobiście lub przez Plenipotentow z należnem dowodami o swoim urodzeniu w Sądzie powiatowym Radomyskim w Gubernii Kiiowskiej dla odebrania tysiąca rubli za obligami będących na kredytach oraz rzeczy po pomienionym Zaglińskim pozostałych w przeciągu pół roku 1808 grudnia 31.

Fantasmagorya czyli pokazanie się duchow i omamien w małym Teatrze JW. Generała Oskirki na ulicy Wileńskiej. Co dzień od w pół do zmey. Profesor Robertson ma honor oznaymić Szanowney Publicznosci, iż dzisay i co dzień przez cały tydzień dawać będzie reprezentacyą Fantasmagoryi. Doświadczenia takie, iakie JP Robertson zamysła dawać, nie są ieszcze znane w Wilnie, iest on ich wynalazcą, i na to otrzymał od Rządu Francuzkiego przywilej wynalazku. Te omamienie, podobają się, bawią, i nauczają Człowieka nie lękać się tego co widzi, co słyszy, a szczegulnie tego co sobie wyobraza. Dla ogrzania sali, JP. Robertson sporządził piec. Cene mieych pierwsza Rubel 1, drugie zł: 4, Galerya zł: 2, Łoza na osob 3, Rubli 5, Łoza na osob 5 Rubli 5.

Przybyły do tej stolicy Mechanik z Londynu William Tryngham ofiaruie Obywatelom tej Prowincyi usługi swoje w budowaniu różnych Machin do Gospodarstwa wiejskiego służących jako to 1mo; Machina do młócenia zboża władana czterma końmi, która wymłóci i wyczyści (to jest wyarfuie) razem ośm kop Zyta lub Pszenicy w jedey godzinie. 2do; Machina do samego czyszczenia zboża, za Pomocą której dwóch ludzi wyczyści w jedney godzinie ośm beczek. 3tio; Machina do kraiania słomy na sieczkę 4to; Machina do melenia siodu jednym koniem, 5to; Machina do podniesienia wody do jakiey chęć wysokości dwoma końmi. 6to; Młyn Wietrzny na cztery kamienie, który w ten czas kiedy nieme wiatru może być władany końmi lub wołami. 7mo; Młyn wodny nowego wynalazku na sześć kamieni o jednym tylko kole wodnym. Pomieniony Mechanik może się wiele przyczynić do polepszenia Fabryk i Hut żelaznych urządzając ie według nowych i doskonalszych sposobow. Także robi różne Sprzenty służące do użytku polepszeń w rolnictwie i bierze chłopcow na pewne lata do nauki, doskonalenia się w robieniu tych wszystkich w żywz pomienionych rzeczy. Ktoby sobie życzył z przeswietney Publicznosci oddać młodszych do nauki lub zrobienia czego, tenże wspomniony Mechanik mieszka ciągle w Miasteczku Swisłocz 3. mil od Nowogrucka Posiadaący języki Francuski Niemiecki Polski i lekcyje klasyczne życzyłby mieć na wsi Grwernią, ktoby życzył iego nżyć raczy się zgłosić do Redakcyi Kuryera Litt.

Pod Nr 68 w domie Piaseckich są pokoie do naiecia ze stawnią ze stołew i opalem lub bez stołu i opalu na zaułku Święto michalskim na przeciw Kardyntlii

Słowo przez łey szarady Pał-las

Szarada dzisiysza

W tym kraju gdzie pierwsze płynie,

Nasze dwie drugie świetne zyskało wawrzyny

Chciałbym w przyimney gestwinie

Zbierać to wszystko obok lubey Justyny.

POZEGNANIE przy Limicie Depar: 2 Sądu Głłgo Gubernii Litt. Grodzińskiej przez
JW. JP. Piotra Bogorskiego tegoż Departam: ntu Asesora Ru 1808 Xbra 19 d. miane.

Przyszł moment ustawą Praw Kraiowych zakreślony, w którym przeciąg naszego kończemy
Urzędowania, przyszła ta chwila, w której zamknąwszy dopełnienie woli Współ Obywateli
powrócimy w zacisza Domowe. O jak szczęśliwi, jeżeli prawdziwie odpowiedzieliśmy zba
wiennym zamiarom naszego Najlepszego MONARCHY, Dawcy swobod naszych Wielkiego
ALEXANDRA: który przez poruczone tej Gubernii JW. Gubernatorowi i Kawalerowi Łań
skiemu Naczelnictwo, codziennie dowodzi prawdziwej swej jako dobry Ojciec o szczęście
nasze troliwosci. Jeżeli mówię odpowiedzieliśmy prawdziwie zaufaniu naszych Współ Braci
i własnemu powołaniu. Odpuszczając to miejsce: niech mi się godzi Was pożegnać Jaśnie
Wielmożni Prezydencie, Sowiecni, i Asesorowie, oraz za Wasze podziękować koleżenstwo
Zegnam i was obydwóch Kancelaryow Naczelnicy jako wspólnej pracy naszej Towarzyszow
Zwracając zaś głos mego Pożegnania do Was Przeświecna Palestro do was szanowni współ
Obywatele, pozwólcie, abym oznaczając ten rozstania się z wami moment, odpowiednim uczu
ciem; i nocie i pracom waszym imieniem Jzby winną oddał sprawiedliwość, wasze wszelkich
zawłośców przed Sądem światła i dobitne wyjaśnienie, proste i rzetelne dowodów tłumacze
nie, naturalne Praw stosowanie, a z tąd wszelkich obojętnościw uprzątanie dając szybki bieg
Sądowej sprawiedliwości; wienczy skronie wasze Laurem Obywatelskiej chwały. Wy szano
wni współ Ziomkowie poświęciwszy napełnione dni życia waszego pracy i trudom w
posłudzie Braterskiej, słusznie nosicie na sobie cechę najsławniejszej klasy Obywateli. Wam
imie tłumaczow Praw, nieprzyjaciół występku, i obrońców ucisnionej niewinności sprawiedli
wie należy. Wielkość zaś powołania waszego przechodzi wszystkie w Obywatelstwie zasługi.
Naprawdę równaliby się z wami owi dawni Bohaterowie, przed któremi trupem padały miliony
Ludów, waliły się nie dobyte twierdze, drżał Świat cały. Wielkość ich w oczach Rozumu
i Ludzkości ustąpić musi waszej, gdy z was który wyrzeknie: „Jam dwóch, różnionych pogo
dził Współ-Braci, Tak jest Szanowni Współ Obywatele Takie Czyny wyższemi Was
robią nad samą wielkość. Trwajcie w nich z chwalebną stałością; to Wam honor w Naro
dzie, zasługę w Kraiu, miłość u Współ-Braci upewnia. Zegnam Was z tego miejsca z naj
tękliwszym serca mego uczuciem, a przestając być Urzędnikiem; niech w sercach Waszych
nie przestaną być miłym Wam Współ Obywatelem.

Dol Pisci Mistrz języka Włoskiego posiadający przytęm język francuski rekomenduję się prze
świetnej Publicznosci do dawania po francusku sposobem łatwym i gruntownym lekcycow pomie
nionego języka Włoskiego. Życzący raczą udać się do Handlującego Estęmpami Romano na
wielkiej Ulicy, a najdogodniej podług umowy będą usłużeni.

Wielu jest potrzebujących stancyi, proszą przeto ażeby mający wolne do najęcia mie
szkanie raczyli przez Gazetę zaawizować gdzie na jakiej ulicy i pod jakim Numerem? Potrze
buję się także zawiadomienia czy nie ma kto na aręde zastaw lub sprzedaż majątkow? życzą
cy wejść w układy raczą ogłosić o miejscu Kontraktow w jakiej Gubernii, Pawiecie i mają
tku mieszkają do zawarcia umowy.

Cena Produktow: beczka od garcy 144 Zytą Rubli 10 kop 80; Jęczmienia Rub: 8 kop.
40; Jęczmienia Rub: 6; faska Masła Rub: 5; pud świec Rub: 4 kop 80; bułka chleba pytle
wego funtów 4 łotów 9, zł: 1. Funt razowego gr: 3 i pół. Assygnacya 1100 Rubliowa po
52 srebrne.

Dopiero co tylko w Wrocławiu z pod Prassy wyszedł Polonaise Militarny przez J. D.
Hollanda, we wszystkich Księgarniach tu w Wilnie i u JP. Florentyniego za jeden Rubel mieć
go można

JP. Peszko po tak długim wojażu w stronie głębszej Rossyi będąc od Szanow: Obywa
teli proszonym o bawienie się tu Wilnie, oświadcza, ktoby sobie życzył użyć pracy iego czy
to w portretach czy w innej sztuce malowania, iż przedsięwziął zabawić się do wygodniejszej
pory czasu, mieszka w domu JP. Gutta Aptekarza na trzecim piętrze od dziedzińca, tenże
sam donosi WJPP. iż znajdują się wygrane malowania z loteryi przez JP. Peszkę ciągnięną
ktoby miał także bilety znajdzie ich u niego.

Ogrodnicy ze Stugardu przybyli mają do przedania różne drzewa letnie i zimowe
fruktowe Jabłonie, Gruszki, Wisznie, Sliwki, Brzoskwinie, Winogrona, Kwinty, Holleuderskie
Cybule, Hyacynty w różnych napełnionejszych kolorach, różne nasiona roślinne. Przedawszy
już wielką liczbę raczą że niezawodą oczekiwania Publicznosci i że wszystkie rośliny
i nasiona niezawodnie przyymą się. mieszkają na Konskim targu w Domu WJP. Erdma
a pod Nrem 1211